

وفای به عهد

یکی از مسایل حیاتی نظام سیاسی اجتماعی اسلام عهد و پیمان و وفای به آن است^۱

علی(ع) به مالک اشتر می فرماید: در میان واجبات الهی هیچ موضوعی همانند وفای به عهد د
رمیان مردم جهان با تتمم اختلافاتی که دارند، مورد اتفاق نیست^۲

در سوره مائده، آخرین سوره ای که بر پیامبر گرامی اسلام نازل شده است تاکید بر این مسئله
شده و خداوند از مؤمنان درخواست می کند که باید به عقد و پیمانهای خود وفادار باشند . در آیه
اول سوره مبارکه مائده می فرماید:

« يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ ؛ ای کسانی که ایمان آورده اید به عقد و پیمان های خود وفا
کنید ». علامه طباطبائی(ره) د رذیل این آیه در تعریف عقد می فرماید: گره زدن و بستن چیزی
به چیز دیگر به نحوی که به خودی خود از یکدیگر جدا نشود که در همه امور مادی و معنوی بکار
می رود . ایشان در ادامه عقد را همان عهد می شمارند و می فرمایند که عقد و عهد شامل همه
پیمانهای الهی می شود.^۳

در این معنی عقد مفهوم وسیعی دارد و همه پیمان ها و قراردادهای و خصوصا بیعت با امام زمان
(عج)را نیز شامل می شود.

امام صادق(ع)در پاسخ به سؤال از آیه اول سوره مائده می فرماید: مقصود همه پیمانها است^۴

^۱ . بحار ج 64 ص 181

^۲ . نهج البلاغه، نامه 53

^۳ . تفسیر المیران ذیل آیه اول سوره مبارکه مائده

^۴ تفسیر عیاشی ج 1 ص 289 ح 5

وقتی واقعه کربلا را بازخوانی می کنیم می بینیم که واقعا د راین عالم هستی هیچ کس با وفاتراز یاران امام حسین(ع) نیست.^۵

چرا که امام حسین(ع) از پوشش شب بهره جست و بیعت خویش را از آنان برداشت اما آن ها سخن از مروت و وفا گفتند .

سید بن طاووس در لاهوف می نویسد: اولین کسی که ایراد سخن کرد ،حضرت عباس(ع) بود . او فرمود: آیا تو را رها کرده و تنها بگذاریم و برویم و بخواهیم که بعد از تو زنده بمانیم ؟ لا ارنّا الله ذلک ابدًا : خداوند هرگز چنین چیزی را برای ما نخواهد .^۶

آن حضرت با وفای تمام ،امان نامه دشمن را نپذیرفت و با لب تشنه و بدنی قطعه قطعه جانش را تقدیم امام زمانش نمود. عملکرد حضرت عباس(ع) در آن زمان دست مایه برای عمل در تمام زمانها است . با توجه به وفای آن حضرت ،وظیفه شیعیان در این زمان در برابر امام زمان (ع) رخ می گشاید ما که با امام عصر(عج) عهد بسته ایم که جان و مال و خویشان و همه آنچه که خداوند به ما ارزانی داشته فدایش کنیم و به پایش بریزیم پس باید مانند عباس باشیم

در زیارت حضرت صاحب الامر(عج) در مفاتیح می خوانیم :

" این عهد و پیمان من به درگاه و نزد شماست که در رکاب شما با بذل جان و مال و فرزندان و خانواده و همه آنچه را که پروردگارم به من عطا کرده ،نثار کنم: فابذل نفسی و مالی و ولدی و اهلی و جمیع ماخولنی ربی بین یدیک و التصرف بین امرک و نهیک " ^۸

^۵ . بحارالانوار، ج 36 ص 253

^۶ . همان، ج 4 ص 393

^۷ . لاهوف ص 91

^۸ . مفاتیح الجنان ،زیارت مخصوص حضرت صاحب الامر (عج)